

Lovtidende A

2019

Udgivet den 20. december 2019

16. december 2019.

Nr. 1523.

Bekendtgørelse om tilskud til vådområdeprojekter og naturprojekter på kulstofrige lavbundsjorder¹⁾

I medfør af § 2, stk. 1 og 2, § 6, stk. 1 og 2, og § 9, stk. 4, i lov om Landdistriktsfonden, jf. lovbekendtgørelse nr. 1375 af 10. december 2019, fastsættes efter bemyndigelse i henhold til § 5, stk. 1, nr. 31, i bekendtgørelse nr. 1273 af 27. november 2017 om Landbrugsstyrelsens opgaver og beføjelser:

Kapitel 1

Anvendelsesområde m.v.

§ 1. Bekendtgørelsen finder anvendelse for tilsagn om tilskud til Naturstyrelsens og kommuners projekter om forundersøgelser og etablering af vådområdeprojekter til fjernelse af kvælstof og naturprojekter på kulstofrige lavbundsjorder.

Stk. 2. Bekendtgørelsen finder endvidere anvendelse for tilsagn om tilskud til kommuners projekter om forundersøgelser og etablering af vådområdeprojekter til fjernelse af fosfor.

Kapitel 2

Definitioner

§ 2. I denne bekendtgørelse forstås ved:

- 1) Lavbundsprojekter: Naturprojekter på kulstofrige lavbundsjorder.
- 2) IMK: Miljø- og Fødevareministeriets Internet Markkort, der tilgås via Landbrugsstyrelsens hjemmeside.
- 3) Projektområde: Område indtegnet i IMK i forbindelse med ansøgning om tilsagn om tilskud.
- 4) Slutredegørelse: Redegørelse for etableringsprojektets gennemførte aktiviteter og projektets beregnede effekt.

- 5) Tast selv-service: Miljø- og Fødevareministeriets Tast selv-service som tilgås via Landbrugsstyrelsens hjemmeside.
- 6) Slutrapport: En del af udbetalingsanmodningen, hvori der oplyses om etableringsprojektets faktiske resultater.
- 7) Indsatsbehov: Det kvælstofindsatsbehov, der er opgjort som summen af den forventede effekt af vådområdeprojekter og lavbundsprojekter samt den udskudte indsats i bilag 1 til vandområdeplaner 2015-2021, som er afsat til vådområdeprojekter og lavbundsprojekter, jf. bilag 1, 2 og 3 til denne bekendtgørelse eller det fosforreduktionsbehov, der er opgjort som summen af den forventede effekt af fosforvådområdeprojekter, samt den udskudte indsats i bilag 2 til vandområdeplaner 2015-2021, jf. bilag 4 til denne bekendtgørelse.
- 8) Fleksibilitetspulje: Den samlede udskudte indsats i bilag 1 til vandområdeplanerne 2015-2021.
- 9) Hovedvandopland: Geografisk vandopland, som fremgår af vandområdeplanerne 2015-2021 og det tilhørende kortgrundlag, og som er inddelt i en række kystvandoplande.
- 10) Kystvandopland: Geografisk vandopland, som fremgår af vandområdeplanerne 2015-2021 og det tilhørende kortgrundlag.

Kapitel 3

Ansøgning

§ 3. Landbrugsstyrelsen kan give tilsagn om tilskud til følgende projekttyper:

- 1) Forundersøgelse af vådområdeprojekter til fjernelse af kvælstof eller fosfor.

¹⁾ I bekendtgørelsen er der medtaget visse bestemmelser fra Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2013/1305/EU af 17. december 2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1698/2005, EU-Tidende 2013, nr. L 347, side 487, Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2013/1306/EU af 17. december 2013 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 352/78, (EF) nr. 165/94, (EF) nr. 2799/98, (EF) nr. 814/2000, (EF) nr. 1290/2005 og (EF) nr. 485/2008, EU-Tidende 2013, nr. L 347, side 549, og Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2013/1303/EU af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006, EU-Tidende 2013, nr. L 347, side 320. Ifølge artikel 288 i EUF-Traktaten gælder en forordning umiddelbart i hver medlemsstat. Gengivelsen af disse bestemmelser i bekendtgørelsen er således udelukkende begrundet i praktiske hensyn og berører ikke forordningernes umiddelbare gyldighed i Danmark.

- 2) Etablering af vådområdeprojekter til fjernelse af kvælstof eller fosfor.
- 3) Forundersøgelse af lavbundsprojekter.
- 4) Etablering af lavbundsprojekter.

Stk. 2. Landbrugsstyrelsen giver afslag på ansøgninger om tilskud til forundersøgelser af vådområder til fjernelse af kvælstof og forundersøgelser af lavbundsprojekter, hvis der i det samme hovedvandopland er givet tilsagn til forundersøgelser til mere end 120 % af den samlede forventede kvælstofreduktionseffekt af hhv. vådområdeprojekter og lavbundsprojekter, jf. bilag 1 og 2. Lavbundsprojekter beliggende i tilknytning til et Natura 2000-område, hvor projektet bidrager til at udvide eller understøtte naturtyper eller artslevesteder, jf. bilag 6, medregnes ikke i opgørelsen.

§ 4. Ansøger kan samtidig med ansøgning om etablering af et projekt, jf. § 3, stk. 1, nr. 2 og 4, ansøge om reservation af en økonomisk ramme til lodsejerkompensation i form af:

- 1) Køb af projektjord i henhold til jordfordelingsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 31 af 4. januar 2017 om jordfordeling og offentligt køb og salg af fast ejendom til jordbrugsmæssige formål m.m.
- 2) Jordfordeling i henhold til jordfordelingsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 31 af 4. januar 2017 om jordfordeling og offentligt køb og salg af fast ejendom til jordbrugsmæssige formål m.m.
- 3) Tilsagn om tilskud til fastholdelse af vådområder eller tilsagn om tilskud til fastholdelse af kulstofrige lavbundsjorder i medfør af bekendtgørelse nr. 1850 af 15. december 2015 om tilskud til fastholdelse af vådområder, naturlige vandstandsforhold og lavbundsområder med senere ændringer.

§ 5. Ansøgning om tilsagn om tilskud til forundersøgelse eller etablering af et vådområdeprojekt, jf. § 3, stk. 1, nr. 1 og 2, skal være modtaget i Landbrugsstyrelsen i perioden:

- 1) 3. januar til den 3. marts 2020, eller
- 2) 12. juni til den 1. september 2020.

§ 6. Ansøgning om tilsagn til forundersøgelse eller etablering af et lavbundsprojekt, jf. § 3, stk. 1, nr. 3 og 4, skal være modtaget i Landbrugsstyrelsen i perioden:

- 1) 6. marts til den 28. april 2020, eller
- 2) 12. juni til den 18. august 2020.

§ 7. Ansøgning om tilsagn om tilskud til forundersøgelse af et vådområdeprojekt eller et lavbundsprojekt, jf. § 3, stk. 1, nr. 1 og 3, skal indeholde følgende:

- 1) De påkrævede oplysninger i ansøgningsskemaet om ansøger, projektdata, berørte lodsejere, udgiftsposter og samlet budget.
- 2) Indtegning af projektområdet i IMK.
- 3) To direkte sammenlignelige tilbud for udgifter over 50.000 kr., jf. dog stk. 2, 3. pkt.

Stk. 2. Tilbud er direkte sammenlignelige, når de enkelte poster fremgår af tilbuddene, og disse er afgivet af uafhængige leverandører med forskellige CVR-numre. Tilbuddene skal omfatte den samme vare eller tjenesteydelse. Landbrugsstyrelsen kan dispensere fra kravet om direkte sammenlignelige tilbud i stk. 2, og i § 8, stk. 2, nr. 4, hvis der

alene findes én leverandør af den konkrete vare eller tjenesteydelse. Ansøgers begrundelse for kun at vedlægge et tilbud skal fremgå af ansøgningen.

§ 8. Ansøgning om tilsagn om etablering af et vådområdeprojekt eller et lavbundsprojekt, jf. § 3, stk. 1, nr. 2 og 4, skal vedlægges:

- 1) Ansøgningsskemaet, hvori de påkrævede oplysninger om ansøger, projektdata, information vedr. berørte lodsejere, anlægsopgaver, udgifts- og budgetposter inkl. lodsejerkompensation og samlet budget er afgivet.
- 2) Indtegning af projektarealet i IMK.
- 3) En teknisk forundersøgelse indeholdende:
 - a) Projektbeskrivelse.
 - b) Oplysninger om projektets beliggenhed og afgrænsning.
 - c) Kort over eksisterende og fremtidige afvandingsforhold, oplande, og det samlede projektareal.
 - d) Oplysninger om projektarealets tilstand på ansøgningstidspunktet, herunder om jordbundsforhold, hydrologi, afvandingsforhold og arealanvendelse.
 - e) En vurdering af projektets effekt i forhold til kvælstof, fosfor eller CO₂-ækvivalenter, jf. §§ 11-13. Vurderingen skal være ud fra de nyeste beregningsmetoder, som er godkendt af Miljø- og Fødevareministeriet.
 - f) En beskrivelse af nødvendige anlægsarbejder og afværgeforanstaltninger i forbindelse med projektets etablering, samt et forventet budget for disse.
 - g) En beskrivelse af projektets konsekvenser, herunder for vandstands- og afvandingsforhold samt arealanvendelse.
 - h) Oversigt over, hvilke tilladelser og dispensationer etableringen af projektet er omfattet af, og en vurdering af muligheden for at opnå de myndighedstilladelser, der er nødvendige for etablering af projektet.
- 4) En ejendomsmæssig forundersøgelse indeholdende:
 - a) Et kort, der angiver projektområdets ejerforhold og ejendommenes beliggenhed.
 - b) Ejendommenes driftsform.
 - c) En liste, der viser projektområdets arealanvendelse på markniveau med hektarangivelse i forhold til det relevante referenceår.
 - d) Projektets lodsejertilslutning.
 - e) Lodsejernes ønsker om enten at sælge projektjorden eller om 20-årigt tilskud til fastholdelse af våd- eller lavbundsområdet.
 - f) Lodsejernes ønsker om erstatningsjord.
 - g) Projektets samlede økonomi mht. lodsejernes ønsker for salg af projektjord.
 - h) Projektets samlede økonomi mht. lodsejernes ønsker om 20-årig fastholdelse.
 - i) Afklaring af behovet for jordfordeling i projektet begrundet i lodsejernes ønsker om kompensation.
 - j) Budget for jordfordelingen.
 - k) Afklaring af projektgrænserne, hvor projektgrænsen skal afspejle lodsejernes fremtidige udnyttelse

af områderne, herunder lodsejernes fremtidige arbrøndering af arealet.

- 5) To direkte sammenlignelige tilbud for udgifter over 50.000 kr., såfremt disse foreligger på ansøgningstidspunktet, jf. § 7, stk. 2.

§ 9. Når ansøgningen om forundersøgelse eller etablering af projekter er indsendt til Landbrugsstyrelsen, må projektet sættes i gang for ansøgers egen regning og risiko.

Kapitel 4

Krav til projektet

§ 10. Et projekt om forundersøgelse, jf. § 3, stk. 1, nr. 1 og 3, skal være beliggende i et kystvandopland eller umiddelbart opstrøms en sø med et indsatsbehov, jf. den til enhver tid gældende bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

Stk. 2. Kriterierne i stk. 1, kan fraviges, hvis forundersøgelsesprojektet om et lavbundsprojekt er beliggende i tilknytning til et Natura 2000-område opført på bilag 6 og et eventuelt efterfølgende etableringsprojekt bidrager til at udvide eller understøtte naturtyper eller artslevesteder. Kriterierne i stk. 1, kan desuden fraviges for forundersøgelser af lavbundsprojekter, såfremt det eventuelle efterfølgende etableringsprojekt forventes at bidrage med en reduktion af mængden af CO₂-ækvivalenter med mindst 13 ton pr. ha pr. år, såfremt der i et kystvandopland enten ikke er fastsat et indsatsbehov, eller indsatsbehovet er opfyldt.

Stk. 3. I forbindelse med en forundersøgelse skal der udarbejdes en teknisk forundersøgelse og en ejendomsmæssig forundersøgelse, der skal indeholde de oplysninger, der fremgår af § 8, stk. 1, nr. 3 og 4.

Stk. 4. Forundersøgelsesrapporten skal gøre det muligt at vurdere projektets opfyldelse af:

- 1) kravene i § 11 for kvælstofvådområdeprojekter,
- 2) kravene i § 12 for fosforvådområdeprojekter, eller
- 3) kravene i § 13 for lavbundsprojekter.

Stk. 5. Forundersøgelsen skal gøre det muligt at vurdere projektets gennemførlighed, herunder lodsejertilslutning.

§ 11. Etablering af et vådområdeprojekt til fjernelse af kvælstof, jf. § 3, stk. 1, nr. 2, skal opfylde følgende:

- 1) Projektarealet skal være beliggende i et hovedvandopland med forventet kvælstofreduktionseffekt af vådområder, jf. den til enhver tid gældende bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.
- 2) Den samlede reduktion af kvælstofudledningen fra et hovedvandopland ved gennemførelse af kvælstofvådområder må ikke overstige den forventede kvælstofreduktionseffekt af vådområder i det hovedvandopland, hvor projektet er beliggende som angivet i bilag 1, jf. dog stk. 3.
- 3) Projektet skal bidrage til at reducere kvælstofbelastningen fra et kystvandopland, hvor der vurderes at være et indsatsbehov for at nedbringe kvælstofudledningen, jf. bilag 1.
- 4) Reduktionen af kvælstofbelastningen fra et kystvandopland må ikke overstige den i bilag 1 angivne for-

ventede kvælstofreduktionseffekt af vådområder i kystvandoplandet, jf. dog stk. 4.

- 5) Projektet skal bidrage til, at reduktionen af kvælstofbelastningen fra hovedvandoplandet samlet udgør mindst 90 kg kvælstof pr. ha pr. år, jf. dog stk. 5.
- 6) Projektet skal være omkostningseffektivt, jf. de vejledende gennemsnitlige referenceværdier i bilag 5. En samlet pris på mere end 3 gange den vejledende referenceværdi for kvælstofvådområder anses ikke for omkostningseffektiv, jf. dog stk. 2.
- 7) Projektet skal fremme en naturlig hydrologisk tilstand i videst muligt omfang.
- 8) Projektet må ikke føre til en forøget fosforudledning, der har en væsentlig negativ effekt på omgivelserne.

Stk. 2. En samlet pris på mere end 3 gange den vejledende gennemsnitlige referenceværdi kan efter en konkret vurdering anses som omkostningseffektiv, hvis projektet vil have en betydelig effekt i forhold til formålet med vådområdeindsatsen.

Stk. 3. Kravet i stk. 1, nr. 2 kan fraviges, hvis der fortsat er et indsatsbehov i hovedvandoplandet, og hvis fravigelsen ligger inden for den i bilag 3 angivne fleksibilitetsspulje for kvælstofreduktion fra hovedvandoplandet.

Stk. 4. Kravet i stk. 1, nr. 4 kan fraviges, hvis der fortsat er et indsatsbehov i kystvandoplandet, og hvis fravigelsen ligger inden for den i bilag 3 angivne fleksibilitetsspulje for kvælstofreduktion fra kystvandoplandet.

Stk. 5. Kravet i stk. 1, nr. 5, kan fraviges i særlige tilfælde.

§ 12. Etablering af et vådområdeprojekt til fjernelse af fosfor, jf. § 3, stk. 1, nr. 2, skal opfylde følgende:

- 1) Projektet skal være beliggende umiddelbart opstrøms søer, hvor der vurderes at være et indsatsbehov for reduktion af fosfortilførslen til de søer, der fremgår af bilag 4.
- 2) Arealet af vandløbsoplandet opstrøms projektområdet skal være mindst 2 km².
- 3) Reduktionen af fosforbelastningen må ikke overstige indsatsbehovet for fosfor, der fremgår af bilag 4, jf. dog stk. 3.
- 4) Projektet skal bidrage til at reducere fosforbelastningen til en sø med mindst 5 kg fosfor pr. ha pr. år, jf. dog stk. 3.
- 5) Projektet skal være omkostningseffektivt, jf. de vejledende gennemsnitlige referenceværdier i bilag 5. En samlet pris på mere end den vejledende referenceværdi anses ikke for omkostningseffektiv, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. En samlet pris på mere end den vejledende referenceværdi kan efter en konkret vurdering anses som omkostningseffektiv, hvis projektet vil have betydelig effekt i forhold til formålet med vådområdeindsatsen.

Stk. 3. Kravene i stk. 1, nr. 3 og 4, kan fraviges i særlige tilfælde.

§ 13. Etablering af et lavbundsprojekt, jf. § 3, stk. 1, nr. 4, skal opfylde følgende:

- 1) Minimum 75 pct. af projektområdet skal være beliggende på kulstofrige lavbundsjorder med minimum 6 % organisk kulstofindhold, jf. dog stk. 2.
- 2) Projektet skal være beliggende i et hovedvandopland med forventet kvælstofreduktionseffekt af lavbundsprojekter, jf. bilag 2, jf. dog stk. 3 og 6.
- 3) Den samlede reduktion af kvælstofbelastningen fra et hovedvandopland ved etablering af lavbundsprojekter må ikke overstige den i bilag 2 angivne forventede kvælstofreduktionseffekt af lavbundsprojekter i hovedvandoplandet, jf. dog stk. 3, 4 og 6.
- 4) Projektet bidrager til at reducere kvælstofbelastningen fra et kystvandopland, hvor der vurderes at være et indsatsbehov for at nedbringe kvælstofbelastningen, jf. bilag 2, jf. dog stk. 3 og 6.
- 5) Reduktionen af kvælstofbelastningen fra et kystvandopland må ikke overstige den i bilag 2 angivne forventede kvælstofreduktionseffekt af lavbundsprojekter i kystvandoplandet, jf. dog stk. 3, 5 og 6.
- 6) Projektet indebærer, at der sker en ekstensivering af landbrugsdriften med henblik på at reducere mængden af CO₂-ækvivalenter med mindst 13 ton pr. ha pr. år, jf. dog stk. 2.
- 7) Projektet bidrager med mindst 30 kg kvælstof pr. ha pr. år til at reducere kvælstofbelastningen fra et kystvandopland, hvor der vurderes at være et indsatsbehov for reduktion af kvælstofudledning, jf. dog stk. 3 og 6.
- 8) Projektet skal være omkostningseffektivt, jf. de vejledende gennemsnitlige referenceværdier i bilag 5. En samlet pris på mere end 3 gange den vejledende gennemsnitlige referenceværdi anses ikke for omkostningseffektiv, jf. dog stk. 7.
- 9) Projektet skal fremme naturlig hydrologisk tilstand i projektområdet i videst muligt omfang.
- 10) Projektet må ikke føre til en forøget fosforudledning, der har en væsentlig negativ effekt på omgivelserne.
- 11) Projektet bidrager til at fremme naturens kvalitet og til at skabe sammenhængende og robuste naturområder.

Stk. 2. Kravene i stk. 1, nr. 1 og 6, kan fraviges i særlige tilfælde.

Stk. 3. Kravene i stk. 1, nr. 2-5 og 7, kan fraviges, såfremt projektet er beliggende i et kystvandopland uden kvælstofindsatsbehov, eller hvor indsatsbehovet er opfyldt, og kan bidrage med en reduktion af mængden af CO₂-ækvivalenter med mindst 13 ton pr. ha pr. år.

Stk. 4. Kriteriet i stk. 1, nr. 3, kan fraviges, hvor der fortsat er et indsatsbehov i hovedvandoplandet, og fravigelsen ligger inden for den i bilag 3 angivne fleksibilitetspulje.

Stk. 5. Kravet i stk. 1, nr. 5, kan fraviges, hvis fravigelsen ligger inden for den i bilag 3 angivne fleksibilitetspulje for kvælstofreduktion for kystvandoplandet. Reduktionen må dog ikke overskride den samlede indsatsbehov i kystvandoplandet, forstået som summen af den forventede kvælstofreduktionseffekt angivet i bilag 2 og fleksibilitetspuljen som angivet i bilag 3.

Stk. 6. Kravene i stk. 1, nr. 2 – 5 og nr. 7, kan fraviges, hvis projektet er beliggende i tilknytning til et Natura 2000-

område, når projektet bidrager til at udvide eller understøtte naturtyper eller artslevesteder, jf. bilag 6.

Stk. 7. En samlet pris på mere end 3 gange den vejledende gennemsnitlige referenceværdi kan efter en konkret vurdering anses som omkostningseffektiv, hvis projektet vil have betydelig effekt i forhold til formålet med lavbundsprojekter.

§ 14. Miljøstyrelsen vurderer det natur- og miljøfaglige indhold af ansøgninger om tilskud til etablering af vådområdeprojekter og lavbundsprojekter på baggrund af kravene, jf. §§ 11-13.

Kapitel 5

Afgørelse på baggrund af ansøgningen

§ 15. Landbrugsstyrelsen træffer afgørelse om helt eller delvist afslag på ansøgninger, hvis:

- 1) de påkrævede oplysninger i ansøgningen ikke er afgivet, jf. § 7, stk. 1, og § 8, stk. 1,
- 2) ansøgningen indgives for sent, jf. §§ 5-6, jf. dog stk. 2,
- 3) ansøgningen ikke er tilstrækkeligt oplyst,
- 4) projektet ikke opfylder kravene i §§ 11-13,
- 5) de anslåede tilskudsberettigede udgifter for en etableringsansøgning ikke svarer til markedsprisen for den pågældende vare eller tjenesteydelse sammenholdt med projektbeskrivelsen og omfanget og arten af varen eller tjenesteydelsen,
- 6) ansøger har afgivet urigtige eller vildledende oplysninger eller har fortiet oplysninger af betydning for sagens afgørelse,
- 7) udgifterne ikke er tilskudsberettigede,
- 8) de bevillingsmæssige rammer er opbrugt, eller
- 9) Landbrugsstyrelsen vurderer, at den ansøgte reservation af en økonomisk ramme til lodsejerkompensation ikke er tilstrækkelig til at gennemføre projektet.

Stk. 2. Der kan i særlige tilfælde dispenseres fra stk. 1 nr. 2.

Kapitel 6

Prioritering af projekter

§ 16. Landbrugsstyrelsen træffer afgørelse om tilsagn eller afslag på ansøgning om tilskud på grundlag af prioritering.

§ 17. Ansøgninger om tilskud til forundersøgelse af vådområdeprojekter til fjernelse af kvælstof, jf. § 3, stk. 1, nr. 1, prioriteres indenfor puljen afsat til sådanne efter bedste omkostningseffektivitet i form af kr. pr. kg N pr. år.

Stk. 2. Ansøgninger om tilskud til etablering af vådområdeprojekter til fjernelse af kvælstof, jf. § 3, stk. 1, nr. 2, prioriteres indenfor puljen afsat til sådanne efter bedste omkostningseffektivitet i form af kr. pr. kg N pr. år.

§ 18. Ansøgninger om tilskud til forundersøgelse af vådområdeprojekter til fjernelse af fosfor, jf. § 3, stk. 1, nr. 1, prioriteres indenfor puljen afsat til sådanne efter bedste arealeffektivitet i form af kr. pr. ha.

Stk. 2. Ansøgninger om tilskud til etablering af vådområdeprojekter til fjernelse af fosfor, jf. § 3, stk. 1, nr. 2, prioriteres indenfor puljen afsat til sådanne efter bedste omkostningseffektivitet i form af kr. pr. kg P pr. år.

§ 19. Hvis flere projekter angående forundersøgelse eller etablering af vådområder har samme omkostningseffektivitet eller arealeffektivitet, prioriteres disse indenfor de enkelte puljer efter størrelsen af kvælstofreduktionen i hovedvandomlandet eller fosforreduktionen i søoplandet, således at projektet med størst reduktionspotentiale prioriteres.

§ 20. Ansøgninger om tilskud til forundersøgelser af lavbundsprojekter, jf. § 3, stk. 1, nr. 3, prioriteres indenfor puljen afsat til sådanne efter bedste omkostningseffektivitet i form af kr. pr. ton CO₂-ækvivalenter pr. år. Forundersøgelser med kvælstofreduktion prioriteres forud for forundersøgelser uden kvælstofreduktion.

Stk. 2. Ansøgninger om tilskud til etablering af lavbundsprojekter, jf. § 3, stk. 1, nr. 4, prioriteres efter følgende prioriteringskriterier:

- 1) Bedste omkostningseffektivitet i form af kr. pr. ton CO₂-ækvivalenter pr. år.
- 2) Største gennemsnitlige reducerede mængde CO₂-ækvivalenter pr. ha pr. år.
- 3) Største reduktion af kvælstof pr. ha pr. år.
- 4) Nærhed til kortlagte habitatnaturtyper og artslevesteder (Natura 2000 udpegningsgrundlag).

Stk. 3. Der kan gives maksimalt 2 point for hvert enkelt kriterie i stk. 2. Kriteriet i stk. 2, nr. 1, indgår i afvejningen med 35 %, kriterierne i stk. 2, nr. 2 og 3, indgår i afvejningen med hver 20 % og kriteriet i stk. 2, nr. 4, indgår i afvejningen med 25 %.

Stk. 4. Såfremt flere ansøgninger opnår samme antal point, prioriteres ansøgningerne efter bedste omkostningseffektivitet.

Stk. 5. Såfremt der i samme ansøgningsrunde indkommer ansøgninger om etablering af lavbundsprojekter til samme kystvandomland, der tilsammen reducerer med mere end summen af indsatsbehov og den angivne fleksibilitetspulje, gives der afslag til det projekt, der opnår den laveste pointscore. Reducerer projektet med den højeste pointscore med mere end summen af indsatsbehov og den angivne fleksibilitetspulje, gives der afslag til dette projekt, og projekter med lavere pointscore kan derefter opnå tilsagn indtil reduktionsbehovet er opfyldt, jf. dog § 13, stk. 2 og 3.

Kapitel 7

Kriterier og forpligtelser

Kriterier for tilskudsberettigelse

§ 21. Tilsagn om tilskud til projekter om forundersøgelse eller etablering er betinget af, at:

- 1) projektet ikke påbegyndes, før ansøger har indsendt ansøgning om tilsagn om tilskud,
- 2) tilsagnshaver er ansvarlig for, at projektet gennemføres i overensstemmelse med tilsagnet,
- 3) tilsagnshaver ved etablering af et vådområdeprojekt eller et lavbundsprojekt sikrer, at der tinglyses servitut,

- 4) jf. § 23, på samtlige arealer inden for det endelige projektområde inden datoen for slutudbetaling, og tilsagnshaver sikrer, at kontrolmyndigheden har adgang til projektområdet og det fysiske og digitale projektmateriale i forbindelse med kontrol.

Stk. 2. Landbrugsstyrelsen kan dispensere fra tidsfristen i stk. 1, nr. 3.

Forpligtelser

§ 22. Tilsagnshaver er forpligtet til at:

- 1) gennemføre projektet i overensstemmelse med tilsagnet,
- 2) informere om den offentlige medfinansiering af projektet, herunder ved skiltning, jf. bilag III i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 808/2014 af 17. juli 2014,
- 3) afslutte projektet senest den dato, der er anført i tilsagnet, dog senest 2 år fra datoen for tilsagn for projekter om forundersøgelser, henholdsvis 4 år fra datoen for tilsagn for projekter om etablering, jf. dog § 30,
- 4) sikre opnåelse af de eventuelle nødvendige tilladelser og dispensationer fra offentlige myndigheder senest inden datoen for slutudbetaling, jf. § 33, stk. 3, nr. 5,
- 5) sende udbetalingsanmodning rettidigt til Landbrugsstyrelsen, jf. § 33, stk. 4 og 6,
- 6) holde udbetalingsanmodningen med tilhørende regnskabsbilag tilgængelig i mindst 5 år og 6 måneder, regnet fra datoen for slutudbetaling af tilskud,
- 7) holde dokumentation for, at lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren og udbudsloven er overholdt, tilgængelig i mindst 5 år og 6 måneder fra datoen for udbetaling af tilskud, hvis projektet eller dele heraf er omfattet af disse regler, og
- 8) have et særskilt regnskabssystem eller en passende regnskabskode for alle transaktioner med tilknytning til projektet.

Stk. 2. Landbrugsstyrelsen kan fastsætte yderligere forpligtelser i tilsagnet, herunder at forundersøgelser skal belyse forholdet til tidligere gennemførte projekter i tilknytning til projektområdet, at data fra tidligere undersøgelser i tilknytning til projektområdet skal genbruges så vidt muligt og at servitutter for projektområdet skal indeholde nærmere anførte bestemmelser, herunder om afvandingsforholdene og vedligeholdelse af anlæg.

Stk. 3. Tilsagnshaver skal inden påbegyndelse af etableringen af et vådområdeprojekt eller etableringen af et lavbundsprojekt indsende 2 direkte sammenlignelige tilbud for udgifter over 50.000 kr., hvis tilbuddene ikke er indsendt sammen med ansøgning om tilsagn om tilskud, jf. § 8, stk. 4.

Kapitel 8

Tinglysning

§ 23. Der skal tinglyses en servitut om vådområdeprojekter og om lavbundsprojekter på samtlige ejendomme med arealer inden for projektområdet. I servitutterne skal Landbrugsstyrelsen være anført som påtaleberettiget.

Stk. 2. Servitutten skal indeholde bestemmelser om følgende:

- 1) For vådområdeprojekter gælder, at arealerne permanent skal henligge som vådområde og fastholdes som græs- eller naturarealer med naturlig vandstand i overensstemmelse med tilsagnet.
- 2) For lavbundsprojekter gælder, at arealerne permanent skal henligge som lavbundsområde og fastholdes som græs- eller naturarealer med naturlig vandstand i overensstemmelse med tilsagnet.
- 3) Arealerne må ikke omlægges.
- 4) Arealerne må ikke tilføres gødning, bortset fra den gødning, der efterlades af græssende husdyr.
- 5) Arealerne må ikke tilføres jordforbedringsmidler.
- 6) Arealerne må ikke tilføres plantebeskyttelsesmidler.
- 7) Arealerne må ikke anvendes til etablering af skov eller energi-, lav- eller stævningsskov.
- 8) Arealerne må ikke anvendes til dyrkning af afgrøder, herunder ikke anvendes til frøproduktion og til dyrkning af energiafgrøder, prydvækster, pyntegrønt og juletræer, hvilket dog ikke er til hinder for, at græs og anden plantevækst på arealerne kan anvendes til græsning, slæt, rørskeer, høst af biomasse eller lignende.
- 9) Der må ikke tilskudsfores på arealerne. Tilskudsfores af kalve under 6 måneder i kalveskjul og halm til strøelse er dog tilladt. Mineraler betragtes ikke som tilskudsfores.
- 10) Aktiviteter, bortset fra afgræsning, som ejere og forpagtere iværksætter eller tillader på den del af arealerne, der ligger nærmere end 5 meter fra åbne vandløb, søer over 100 m² og kystlinjer, skal udføres på en måde, der ikke medfører erosion af nævnte del af arealerne. Afstanden regnes fra vandløbets eller søens øverste kant eller for så vidt angår kystlinjer fra årets normale højeste vandstandslinje.
- 11) Kontrolmyndigheden skal have adgang til projektområdet i forbindelse med kontrol.
- 12) Der skal være den adgang til projektområdet, der er nødvendig for at kunne opfylde bestemmelser vedrørende vedligeholdelse af anlæg, jf. § 22, stk. 2.
- 13) Den naturtype og tilstand, der dannes som følge af de bestemmelser, der tinglyses i medfør af nærværende bekendtgørelse, er ikke omfattet af undtagelsesreglen (1-årsreglen) i § 2, stk. 1 og 3, i bekendtgørelse nr. 973 af 27. juni 2018 om beskyttede naturtyper eller senere bestemmelser, der måtte afløse de nævnte bestemmelser.
- 14) Den, Landbrugsstyrelsen bemyndiger dertil, skal have adgang til arealer i projektområdet i forbindelse med målinger af effekten af projektet på vandmiljøet, naturen og klimaet, herunder til at tage jord- og vandprøver.

Stk. 3. Landbrugsstyrelsen kan i særlige tilfælde dispensere fra forpligtelserne i stk. 2, nr. 5, 6, 9 og 10, 1. pkt.

Kapitel 9

Tilskudsberettigede udgifter

§ 24. Der kan opnås tilskud til projektudgifter til projekter, som er nødvendige for og direkte relaterede til projektet. Det kan være udgifter til følgende:

- 1) Den direkte lønudgift til tilsagnshavers personale, der er beskæftiget med projektet, tillagt 15 pct. overhead, jf. dog stk. 3.
- 2) Undersøgelser.
- 3) Information og møder.
- 4) Konsulenter, dog højest á en timepris på 1.200 kr. Konsulentens udgifter til rejser, kørsel, foræring og repræsentation skal være indeholdt i timeprisen.

Stk. 2. Ved etablering af vådområdeprojekter eller lavbundsprojekter kan der endvidere opnås tilskud til følgende udgifter:

- 1) Køb af varer og tjenesteydelser, herunder entreprenørydelser.
- 2) Anlægsarbejde.
- 3) Tinglysning af servitut om et vådområdeprojekt eller et lavbundsprojekt, jf. § 23.

Stk. 3. Udgifter til løn til tilsagnshavers personale, der er beskæftiget med projektet, er tilskudsberettigede, hvis opgaverne ikke normalt finansieres af offentlige institutioner, offentlige virksomheder eller kommunale fællesskaber, og udgifterne kan dokumenteres.

Stk. 4. Landbrugsstyrelsen kan godkende andre projektudgifter end de i stk. 1 og 2 anførte som tilskudsberettigede, såfremt disse er af væsentlig betydning for at gennemføre projektet.

Stk. 5. For udgifter over 50.000 kr. ydes tilskuddet alene til det billigste tilbud på baggrund af to direkte sammenlignelige tilbud, jf. § 7, stk. 2.

§ 25. Der kan ikke opnås tilskud til følgende projektudgifter:

- 1) Udgifter, hvortil der gives andre EU-tilskud.
- 2) Udgifter, hvortil der er modtaget tilskud fra anden offentlig myndighed.
- 3) Udgifter til køb af brugt udstyr og materiel.
- 4) Udgifter til leje og leasing af udstyr og materiel.
- 5) Udgifter til reparation af udstyr.
- 6) Udgifter til moms, medmindre denne endeligt bæres af tilsagnshaver, jf. artikel 69, stk. 3, litra c, i forordning nr. 1303/2013.
- 7) Finansierings- og pengeinstitutomkostninger, jf. artikel 69, stk. 3, litra a, i forordning nr. 1303/2013.
- 8) Advokat- og revisionsomkostninger.
- 9) Udgifter i form af naturalydelser, som omhandlet i artikel 69, i forordning nr. 1303/2013.
- 10) Udgifter vedrørende aktiviteter, som tilsagnshaver eller en ejer eller forpagter af arealer i projektområdet er forpligtet til at gennemføre i medfør af anden lovgivning.
- 11) Udgifter, som tilsagnshaver har afholdt, inden ansøgning om tilsagn om tilskud er indsendt til Landbrugsstyrelsen.
- 12) Udgifter til simple genanskaffelser.

- 13) Almindelige driftsomkostninger.
- 14) Udgifter, der ikke er specificerede i budgettet.
- 15) Udgifter til forskning, overvågning og teknologisk udvikling.
- 16) Udgifter til at varetage sædvanlige myndighedsopgaver.
- 17) Udgifter til aktiviteter vedrørende anlægsarbejder på arealer med fredskov, bortset fra ubevoksede arealer beliggende i fredskov.
- 18) Udgifter til aktiviteter vedrørende anlægsarbejder på arealer der anvendes som brandbælter.
- 19) Udgifter til rekreative formål, herunder stier og ud-kigstårne.

Kapitel 10

Beregning af tilskud

§ 26. Landbrugsstyrelsen yder tilskud på 100 pct. af de tilskudsberettigede projektudgifter.

Kapitel 11

Ændring af projektet og overdragelse af tilsagn

§ 27. Landbrugsstyrelsen kan godkende ændringer af et projekt, herunder også ændringer af den reserverede økonomiske ramme og forlængelse af projektperioden, såfremt ændringen er i overensstemmelse med kravene til projektet. Ændringer vurderes i forhold til de krav til projektet, der var gældende på tilsagnstidspunktet.

Stk. 2. Reservationen af de økonomiske rammer til køb af projektjord, jordfordeling eller tilsagn om tilskud til fastholdelse kan ændres ved en omfordeling mellem disse.

Stk. 3. Ubrugte midler inden for anlægsrammen i tilsagn om tilskud til etablering af vådområdeprojekter og lavbundsprojekter kan søges flyttet til de økonomiske rammer, som er reserveret til jordkøb, jordfordeling og tilsagn om tilskud til fastholdelse.

Stk. 4. Ændring af et projekt skal være godkendt af Landbrugsstyrelsen, inden tilsagnshaver må ændre projektet.

Stk. 5. Landbrugsstyrelsen kan dispensere fra stk. 4, således at ændringsansøgningen kan godkendes med virkning fra ansøgningstidspunktet.

§ 28. Anmodning om ændringer af projekter skal vedlægges følgende:

- 1) Begrundelse for ændringen.
- 2) Beskrivelse af ændringen.
- 3) Beskrivelse af hvad ændringen betyder for projektet.
- 4) Ved ændring af projektgrænser indtegnes ændringen i IMK, og der medsendes kort over ændringerne.
- 5) Opdaterede effektberegninger.

Stk. 2. Anmodning om ændring af budgettet skal vedlægges følgende:

- 1) Begrundelse for ændringen.
- 2) Et nyt budget.
- 3) Nye tilbud, hvis budgetændringen omfatter indkøb af varer eller ydelser med en pris over 50.000 kr.

Stk. 3. Anmodning om forlængelse af projektperioden skal vedlægges følgende:

- 1) Kort redegørelse for årsagen til, at projektet er forsinket.
- 2) Angivelse af dato for, hvornår projektet kan afsluttes.
- 3) Begrundet redegørelse for, hvordan projektet realistisk kan gennemføres inden for den forlængede periode.
- 4) Tidsplan for gennemførelse af projektet.

Stk. 4. Projektperioden kan ikke udløbe, mens der gennemføres en jordfordeling eller inden Miljøstyrelsen har vurderet en indsendt slutredegørelse, medmindre andet er aftalt med Landbrugsstyrelsen.

§ 29. Anmodning om ændring skal indsendes til Landbrugsstyrelsen. Miljøstyrelsen vurderer, om kravene til projekterne, jf. §§ 11-13, fortsat er opfyldt efter den anmodede ændring af projektet. Ændringer vurderes i forhold til de krav til projektet, der var gældende på tilsagnstidspunktet.

§ 30. Anmodning om ændring af et projekt skal være modtaget i Landbrugsstyrelsen senest 2 måneder før den dato, hvor projektet senest skal være afsluttet, jf. dog § 28, stk. 4.

Stk. 2. Anmodning om forlængelse af projektperioden skal være modtaget i Landbrugsstyrelsen senest 10 dage før den dato, hvor projektet senest skal være afsluttet, jf. dog § 28, stk. 4.

Stk. 3. Tilsagnsbeløbet kan ikke forhøjes i forbindelse med ændring af et projekt, jf. dog stk. 4.

Stk. 4. Tilsagnsbeløbet til etablering af vådområdeprojekter til fjernelse af kvælstof kan forhøjes i exceptionelle tilfælde i forbindelse med ændring af projektet.

§ 31. Landbrugsstyrelsen kan efter anmodning tillade, at tilsagn om tilskud overdrages til en anden kommune eller til Naturstyrelsen, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Tilsagn om tilskud til forundersøgelse og etablering af vådområdeprojekter til fjernelse af fosfor, kan alene overdrages til en anden kommune.

Stk. 3. Den, der får overdraget tilsagnet, overtager alle retigheder og forpligtelser efter tilsagnet.

Kapitel 12

Udbetaling af tilskud

§ 32. Tilsagnshaver skal forud for ansøgning om udbetaling for så vidt angår etablering af vådområdeprojekter eller lavbundsprojekter indsende en slutredegørelse til Landbrugsstyrelsen.

Stk. 2. Miljøstyrelsen vurderer på baggrund af slutredegørelsen, hvorvidt vådområdeprojektet eller lavbundsprojektet er gennemført i overensstemmelse med kravene til projektet i tilsagnet om tilskud, der var gældende på tilsagnstidspunktet, jf. §§ 11-13.

Stk. 3. Såfremt Miljøstyrelsen vurderer, at der ikke er overensstemmelse mellem kravene til projektet i tilsagnet om tilskud og det gennemførte projekt, skal tilsagnshaver indsende en ny slutredegørelse, når uoverensstemmelsen er afhjulpet.

§ 33. Udbetaling af tilskud sker på baggrund af tilsagnshavers opgørelse over betalte og dokumenterede tilskudsberettigede udgifter.

Stk. 2. Anmodning om udbetaling af tilskud til forundersøgelsesprojekter skal indeholde:

- 1) Udbetalingsskemaet, hvor de påkrævede oplysninger er afgivet.
- 2) Alle udgiftsbilag.
- 3) Dokumentation for betaling af udgifterne.
- 4) Dokumentation for eventuelle afholdte udbud.
- 5) En teknisk og en ejendomsmæssig forundersøgelserapport.
- 6) GIS filer for beregnede vandstandsforhold før og efter projektets gennemførelse.

Stk. 3. Anmodning om udbetaling af tilskud til etablering af vådområdeprojekter og lavbundsprojekter skal vedlægges:

- 1) Udbetalingsskemaet, hvor de påkrævede oplysninger er afgivet.
- 2) Alle udgiftsbilag.
- 3) Dokumentation for betaling af udgifterne.
- 4) Dokumentation for eventuelle afholdte udbud.
- 5) De eventuelle nødvendige tilladelser til projektet fra offentlige myndigheder.
- 6) Dokumentation for tinglysning af projektarealet.
- 7) En slutrapport.

Stk. 4. Anmodning om udbetaling skal være modtaget i Landbrugsstyrelsen senest 3 måneder efter den dato, hvor projektet senest skal være afsluttet.

Stk. 5. Alle udgifter skal være afholdt og betalt af tilsagnshaver senest på tidspunktet, hvor udbetalingsanmodningen indsendes.

Stk. 6. Inden udbetaling kan ske, skal Landbrugsstyrelsen have godkendt slutrapporten for projektet.

§ 34. Landbrugsstyrelsen overfører tilskuddet til tilsagnshavers NemKonto, medmindre tilsagnshaver har anvist en anden konto, hvortil udbetalingen skal ske. Tilskuddet udbetales i én samlet udbetaling.

Kapitel 13

Bortfald af tilsagn

§ 35. Landbrugsstyrelsen træffer afgørelse om bortfald af tilsagn, hvis:

- 1) tilsagnshaver har givet urigtige eller vildledende oplysninger eller har fortiet oplysninger af betydning for sagens afgørelse,
- 2) tilsagnshaver tilsidesætter sine pligter efter § 8 eller § 9, stk. 2 i lov om landdistriktsfonden,
- 3) hele projektet eller væsentlige dele af projektet ikke gennemføres i overensstemmelse med tilsagnet, jf. dog § 36, eller
- 4) et eller flere kriterier for støtteberettigelse i § 21 ikke er opfyldt.

Kapitel 14

Nedsættelse af tilskud ved overtrædelse af forpligtelser

§ 36. Ved manglende opfyldelse af en forpligtelse, der er nævnt i § 22, jf. dog §§ 37 og 38, kan Landbrugsstyrelsen træffe afgørelse om hel eller delvis nedsættelse af tilskud på baggrund af en konkret vurdering. Hvis tilskuddet nedsættes helt, træffer Landbrugsstyrelsen samtidig afgørelse om, at tilsagnet bortfalder.

Stk. 2. Stk. 1 finder kun anvendelse for overtrædelser, hvor projektet efter Landbrugsstyrelsens vurdering fortsat lever op til kravene til projektet, jf. §§ 11-13. Hvis projektet efter Landbrugsstyrelsens vurdering ikke fortsat lever op til kravene til projektet, jf. §§ 11-13, træffer Landbrugsstyrelsen afgørelse om, at tilsagnet bortfalder.

§ 37. Landbrugsstyrelsen nedsætter tilskuddet som følger, hvis projektet afsluttes for sent:

- 1) 1-30 kalenderdage for sen afslutning af projektet medfører 5 pct. nedsættelse.
- 2) 31-60 kalenderdage for sen afslutning af projektet medfører 10 pct. nedsættelse.
- 3) 61-90 kalenderdage for sen afslutning af projektet medfører 15 pct. nedsættelse.
- 4) Mere end 90 kalenderdage for sen afslutning af projektet medfører bortfald af tilsagn.

Stk. 2. Landbrugsstyrelsen kan træffe afgørelse om, at den del af tilsagnet, der vedrører den økonomiske ramme, bevares uanset afgørelse om bortfald.

Stk. 3. Landbrugsstyrelsen nedsætter udbetalingen med 1 pct. pr. kalenderdag ved for sent modtaget anmodning om udbetaling, jf. § 33, stk. 4, til og med den 20. kalenderdag.

Stk. 4. En forsinkelse på mere end 20 kalenderdage medfører 100 pct. nedsættelse af udbetalingen og bortfald af tilsagn. Landbrugsstyrelsen kan træffe afgørelse om, at den del af tilsagnet, der vedrører den økonomiske ramme, jf. § 4, bevares uanset afgørelse om bortfald.

Stk. 5. Finder både stk. 1, nr. 4, og stk. 3 eller 4, anvendelse, sanktioneres i henhold til stk. 1, nr. 4.

§ 38. Landbrugsstyrelsen træffer efter en konkret vurdering afgørelse om en forholdsmæssig nedsættelse af den samlede værdi af de tilskudsberettigede projektudgifter, der skulle have været i udbud, hvis reglerne i udbudsloven eller lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren ikke er overholdt.

Stk. 2. Landbrugsstyrelsen træffer afgørelse om nedsættelse af den samlede værdi af de tilskudsberettigede projektudgifter, hvis der konstateres manglende overholdelse af skiltning, jf. § 18, stk. 1, nr. 2, og som beskrevet i bilag III i forordning nr. 808/2014. Beløbet, der nedsættes med, udgør 1 pct., dog maksimalt 50.000 kr., af det tilskudsberettigede beløb.

Stk. 3. Landbrugsstyrelsen træffer efter en konkret vurdering afgørelse om en forholdsmæssig nedsættelse af den samlede værdi af de tilskudsberettigede projektudgifter, hvis § 22, stk. 1, nr. 8, ikke er overholdt.

Kapitel 15

Obligatorisk digital kommunikation

§ 39. Ansøgninger om tilsagn om tilskud, projektændringer, projektoverdragelser og udbetalinger skal indgives på et særligt skema via Tast selv-service.

Stk. 2. Partshøringer skal besvares via Tast selv-service.

Stk. 3. Al øvrig skriftlig kommunikation om tilsagn om tilskud skal ske via e-mail.

Kapitel 16

Kontrol

§ 40. Landbrugsstyrelsen forestår den fysiske og administrative kontrol af projekter, der modtager tilskud.

Kapitel 17

Ikrafttræden og overgangsbestemmelser

§ 41. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2020.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 1600 af 14. december 2018 ophæves.

Stk. 3. Bekendtgørelsen i stk. 2 finder dog fortsat anvendelse for tilsagn, der er givet i medfør heraf, og for ansøgninger om tilsagn, som er indgivet, men endnu ikke er færdigbehandlet den 31. december 2019, samt for ansøgninger indgivet i medfør heraf i ansøgningsrunde for lavbundsordninger med frist 30. januar 2020.

Stk. 4. § 41, stk. 3 og 4, i bekendtgørelse nr. 1600 af 14. december 2018 om tilskud til vådområde- og lavbundsprojekter finder dog fortsat anvendelse.

Miljø- og Fødevareministeriet, den 16. december 2019

MOGENS JENSEN

/ Jette Petersen

Bilag 1**Kvælstofvådområder***Forventet kvælstofreduktionseffekt***Forventet
effekt
2015-2021
(t/år)****Hoved- og delvandopland¹⁾**

1.1 Nordlige Kattegat, Skagerrak	0,0
Åbne vandomr. Gr. I – Skagerak og Vesterhavet(221)	0,0
Åbne vandomr. Gr. II – Kattegat(154, 222, 225 Nordlige Kattegat, Skagerrak)	0,0
1.2 Limfjorden	373,4
Bjørnholms Bugt, Riisgårde Bredning, Skive Fjord og Lovns Bredning(157)	66,7
Hjarbæk Fjord(158)	65,2
Nisum Bredning, Thisted Bredning, Kås Bredning, Løgstør Bredning, Nibe Bredning og Langerak(156)	241,5
1.3 Mariager Fjord	28,9
Mariager Fjord(159, 160)	28,9
1.4 Nisum Fjord	34,0
Nisum Fjord(129, 130, 131)	34,0
Åbne vandomr. Gr. I – Skagerak og Vesterhavet(133 Nisum Fjord)	0,0
1.5 Randers Fjord	111,0
Randers Fjord(135, 136, 137)	111,0
1.6 Djursland	0,0
Ebeltoft Vig(141)	0,0
Åbne vandomr. Gr. II – Kattegat(138, 139, 140 Djursland)	0,0
1.7 Aarhus Bugt	0,0
Stavns Fjord(142)	0,0
Åbne vandomr. Gr. III – Aarhus Bugt syd, Samsø og Nordlige Bælthav(219 Aarhus Bugt)	0,0
Aarhus Bugt, Kalø Vig, Begtrup Vig og Knebel Vig (144, 145, 147)	0,0
1.8 Ringkøbing Fjord	74,8
Ringkøbing Fjord(132)	74,8
Åbne vandomr. Gr. I – Skagerak og Vesterhavet(133 Ringkøbing Fjord)	0,0
1.9 Horsens Fjord	64,5
Horsens Fjord(127, 128)	55,2
Norsminde Fjord(146)	9,3
Åbne vandomr. Gr. III – Aarhus Bugt syd, Samsø og Nordlige Bælthav(219 Horsens Fjord)	0,0
1.10 Vadehavet	94,8
Juvre Dyb, Lister Dyb, Knudedyb og Grådyb(107, 111, 120, 121)	94,8
Åbne vandomr. Gr. I – Skagerak og Vesterhavet(119 Vadehavet)	0,0
1.11 Lillebælt/Jylland	126,2

Als Fjord, Als Sund, Augustenborg Fjord(103, 104, 105)	8,5
Avnø Vig(108)	0,0
Flensborg Fjord og Nybøl Nor(110, 113, 114)	7,2
Genner Bugt(101)	0,0
Haderslev Fjord(106)	11,5
Hejlsminde Nor(109)	9,1
Kolding Fjord(124, 125)	1,8
Vejle Fjord(122, 123)	50,4
Åbenrå Fjord(102)	1,6
Åbne vandomr. Gr. IV – Lillebælt(216, 217, 224 - Jylland)	36,1
1.12 Lillebælt/Fyn	68,9
Aborg Minde Nor(82)	4,5
Bredningen(74)	5,5
Bågø Nor(81)	0,0
Emtekær Nor(75)	0,9
Gamborg Fjord og Nor(78, 80)	3,3
Helnæs Bugt(87)	10,7
Orestrand(76)	0,0
Torø Vig og Torø Nor(213)	0,0
Åbne vandomr. Gr. IV – Lillebælt(216, 217, 224 - Fyn)	44,0
1.13 Odense Fjord	108,2
Dalby bugt(61)	0,1
Lillestrand(62)	0,1
Nærå Strand(59)	12,7
Odense Fjord(92, 93)	95,3
Åbne vandomr. Gr. III – Århus Bugt syd, Samsø og Nordlige Bælthav(219 Odense Fjord)	0,0
1.14 Storebælt	21,8
Kerteminde Fjord, Kertinge Nor(84, 85)	0,0
Nyborg Fjord, Holckenhavn Fj(86, 83)	21,2
Åbne vandomr. Gr. V – Storebælt SV og NV(95, 96)	0,6
1.15 Det Sydfynske Øhav	34,9
Det sydfynske Øhav, åbne del(214)	11,4
Faaborg Fjord(212)	0,0
Kløven(72)	4,5
Langelandssund(90)	6,9
Lindelse Nor(68)	3,3
Lunkebugten(89)	1,6
Nakkebølle Fjord(63)	6,5
Salme Nor(70)	0,0

Skårupøre Sund(64)	0,0
Thurø Bund(65)	0,0
Tryggelev Nor(71)	0,7
Vejlen(69)	0,0
2.1 Kalundborg	0,0
Kalundborg Fjord(29)	0,0
Åbne vandomr. Gr. II – Storebælt og Smålandsfarvandet(200)	0,0
Åbne vandomr. Gr. V – Sejerøbugt, Jammerland Bugt(28, 204)	0,0
2.2 Isefjord og Roskilde Fjord	4,8
Isefjord(24, 165)	1,7
Roskilde Fjord, indre(2)	3,1
Roskilde Fjord, ydre(1)	0,0
2.3 Øresund	7,2
Åbne vandomr. Gr. II – Kattegat(200, 205 Øresund)	0,0
Åbne vandomr. Gr. VI – Øresund og Køge Bugt og Østersøen (6, 9, Øresund))	7,2
2.4 Køge Bugt	1,3
Åbne vandomr. Gr. VI – Øresund og Køge Bugt og Østersøen (201 Køge Bugt)	1,3
2.5 Smålandsfarvandet	70,7
Avnø Fjord(37)	2,3
Basnæs Nor(17)	0,4
Dybsø Fjord(36)	0,0
Guldborgsund(38)	0,0
Holsteinborg Nor(18)	0,0
Karrebæk Fjord(35)	45,9
Korsør Nor(16)	0,0
Musholm Bugt, indre(26)	1,0
Nakskov Fjord(207)	0,0
Skælskør Fjord og Nor(25)	0,0
Smålandsfarvandet, syd(34)	1,7
Smålandsfarvandet, åbne del(206)	14,6
Åbne vandomr. Gr. V – Storebælt og Smålandsfarvandet(41, 45)	4,8
2.6 Østersøen	12,4
Præstø Fjord(47)	4,4
Rødsand(209)	0,9
Stege Bugt(48)	0,0
Stege Nor(49)	5,1
Åbne vandomr. Gr. VI – Øresund og Køge Bugt og Østersøen (46 Østersøen)	2,0
Åbne vandomr. Gr. VII – Østersøen (44, 208)	0,0
3.1 Bornholm	0,0
Åbne vandomr. Gr. VIII – Østersøen, Bornholm(56, 57)	0,0

4.1 Kruså-Vidå	14,9
Lister Dyb (111), Vidå-Kruså delen	14,9
Hovedtotal	1252,7

- ¹⁾ Indsatsbehovet for fjernelse af kvælstof for det enkelte delvandopland fremgår af bekendtgørelse nr. 1521 af 15. december 2017 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter, bilag 1-4 og bilag 1 – Kystvandenes belastninger og indsatsbehov – til den respektive Vandområdeplan 2015-2021 for vandoplandet.

Bilag 2**Lavbundsprojekter***Forventet kvælstofreduktionseffekt***Forventet ef-
fekt
2015-2021
(t/år)****Hoved- og delvandopland¹⁾**

1.1 Nordlige Kattegat, Skagerrak	0,2
Åbne vandomr. Gr. I – Skagerak og Vesterhavet(221)	0,2
Åbne vandomr. Gr. II – Kattegat(154, 222, 225 Nordlige Kattegat, Skagerrak)	0
1.2 Limfjorden	35,9
Bjørnholms Bugt, Riisgårde Bredning, Skive Fjord og Lovns Bredning(157)	3,9
Hjarbæk Fjord(158)	4,3
Nisum Bredning, Thisted Bredning, Kås Bredning, - Løgstør Bredning, Nibe Bredning og Langerak(156)	27,7
1.3 Mariager Fjord	3,7
Mariager Fjord(159, 160)	3,7
1.4 Nisum Fjord	2,5
Nisum Fjord(129, 130, 131)	2,4
Åbne vandomr. Gr. I – Skagerak og Vesterhavet(133 Nisum Fjord)	0,1
1.5 Randers Fjord	25,1
Randers Fjord(135, 136, 137)	25,1
1.6 Djursland	0
Ebeltoft Vig(141)	0
Åbne vandomr. Gr. II – Kattegat(138, 139, 140 Djursland)	0
1.7 Aarhus Bugt	0
Stavns Fjord(142)	0
Åbne vandomr. Gr. III – Aarhus Bugt syd, Samsø og Nordlige Bælthav(219 Aarhus Bugt)	0
Aarhus Bugt, Kalø Vig, Begtrup Vig og Knebel Vig (144, 145, 147)	0
1.8 Ringkøbing Fjord	4,7
Ringkøbing Fjord(132)	4,7
Åbne vandomr. Gr. I – Skagerak og Vesterhavet(133 Ringkøbing Fjord)	0
1.9 Horsens Fjord	5
Horsens Fjord(127, 128)	4,1
Norsminde Fjord(146)	0,9
Åbne vandomr. Gr. III – Aarhus Bugt syd, Samsø og Nordlige Bælthav(219 Horsens Fjord)	0
1.10 Vadehavet	6,3
Juvre Dyb, Lister Dyb, Knudedyb og Grådyb(107, 111, 120, 121)	5,6
Åbne vandomr. Gr. I – Skagerak og Vesterhavet(119 Vadehavet)	0,7
1.11 Lillebælt/Jylland	13,4

Als Fjord, Als Sund, Augustenborg Fjord(103, 104, 105)	0,9
Avnø Vig(108)	0,4
Flensborg Fjord og Nybøl Nor(110, 113, 114)	1,1
Genner Bugt(101)	0,3
Haderslev Fjord(106)	1,3
Hejlsminde Nor(109)	0,8
Kolding Fjord(124, 125)	2
Vejle Fjord(122, 123)	3,4
Åbenrå Fjord(102)	0,5
Åbne vandomr. Gr. IV – Lillebælt(216, 217, 224 - Jylland)	2,7
1.12 Lillebælt/Fyn	9,7
Aborg Minde Nor(82)	0,8
Bredningen(74)	0,9
Bågø Nor(81)	0
Emtekær Nor(75)	0,1
Gamborg Fjord og Nor(78, 80)	0,5
Helnæs Bugt(87)	2
Orestrand(76)	0
Torø Vig og Torø Nor(213)	0
Åbne vandomr. Gr. IV – Lillebælt(216, 217, 224 - Fyn)	5,4
1.13 Odense Fjord	5,7
Dalby bugt(61)	0,1
Lillestrand(62)	0,1
Nærå Strand(59)	1
Odense Fjord(92, 93)	4,5
Åbne vandomr. Gr. III – Århus Bugt syd, Samsø og Nordlige Bælthav(219 Odense Fjord)	0
1.14 Storebælt	3,8
Kerteminde Fjord, Kertinge Nor(84, 85)	0,3
Nyborg Fjord, Holckenhavn Fj(86, 83)	2,5
Åbne vandomr. Gr. V – Storebælt SV og NV(95, 96)	1
1.15 Det Sydfynske Øhav	5,8
Det sydfynske Øhav, åbne del(214)	2,7
Faaborg Fjord(212)	0,2
Kløven(72)	0,3
Langelandssund(90)	1,1
Lindelse Nor(68)	0,4
Lunkebugten(89)	0,1
Nakkebølle Fjord(63)	0,7
Salme Nor(70)	0

Skårupøre Sund(64)	0,1
Thurø Bund(65)	0
Tryggelev Nor(71)	0,1
Vejlen(69)	0,1
2.1 Kalundborg	0
Kalundborg Fjord(29)	0
Åbne vandomr. Gr. II – Storebælt og Smålandsfarvandet(200)	0
Åbne vandomr. Gr. V – Sejerøbugt, Jammerland Bugt(28, 204)	0
2.2 Isefjord og Roskilde Fjord	6,8
Isefjord(24, 165)	2,7
Roskilde Fjord, indre(2)	4,1
Roskilde Fjord, ydre(1)	0
2.3 Øresund	0,5
Åbne vandomr. Gr. II – Kattegat(200, 205 Øresund)	0
Åbne vandomr. Gr. VI – Øresund og Køge Bugt og Østersøen (6, 9, Øresund))	0,5
2.4 Køge Bugt	0,2
Åbne vandomr. Gr. VI – Øresund og Køge Bugt og Østersøen (201 Køge Bugt)	0,2
2.5 Smålandsfarvandet	16,7
Avnø Fjord(37)	0,5
Basnæs Nor(17)	0,2
Dybsø Fjord(36)	0,2
Guldborgsund(38)	0
Holsteinborg Nor(18)	0
Karrebæk Fjord(35)	9,6
Korsør Nor(16)	0
Musholm Bugt, indre(26)	1,9
Nakskov Fjord(207)	0
Skælskør Fjord og Nor(25)	0,1
Smålandsfarvandet, syd(34)	1,6
Smålandsfarvandet, åbne del(206)	1,6
Åbne vandomr. Gr. V – Storebælt og Smålandsfarvandet(41, 45)	1
2.6 Østersøen	2,5
Præstø Fjord(47)	0,9
Rødsand(209)	0,6
Stege Bugt(48)	0
Stege Nor(49)	0,2
Åbne vandomr. Gr. VI – Øresund og Køge Bugt og Østersøen (46 Østersøen)	0,8
Åbne vandomr. Gr. VII – Østersøen (44, 208)	0
3.1 Bornholm	0
Åbne vandomr. Gr. VIII – Østersøen, Bornholm(56, 57)	0

4.1 Kruså-Vidå	1,4
Lister Dyb (111), Vidå-Kruså delen	1,4
Hovedtotal	149,9

- ¹⁾ Indsatsbehovet for fjernelse af kvælstof for det enkelte delvandopland fremgår af bekendtgørelse nr. 1521 af 15. december 2017 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter, bilag 1-4 og bilag 1 – Kystvandenes belastninger og indsatsbehov – til den respektive Vandområdeplan 2015-2021 for vandoplandet.

Bilag 3**Fleksibilitetspulje for kvælstofreduktion**Fleksibilitet¹⁾ pr. december 2019

Hoved- og delvandopland	N-vådområder (t/år)	Lavbunder (t/år)
1.1 Nordlige Kattegat, Skagerrak	0,0	14,0
Åbne vandomr. Gr. I – Skagerak og Vesterhavet(221)	0,0	14,0
Åbne vandomr. Gr. II – Kattegat(154, 222, 225 Nordlige Kattegat, Skagerrak)	0,0	0,0
1.2 Limfjorden	29,3	438,8
Bjørnholms Bugt, Riisgårde Bredning, Skive Fjord og Lovns Bredning(157)	7,1	103,1
Hjarbæk Fjord(158)	9,7	137,3
Nisum Bredning, Thisted Bredning, Kås Bredning, – Løgstør Bredning, Nibe Bredning og Langerak(156)	12,5	198,4
1.3 Mariager Fjord	0,4	7,7
Mariager Fjord(159, 160)	0,4	7,7
1.4 Nisum Fjord	8,5	119,6
Nisum Fjord(129, 130, 131)	8,5	119,5
Åbne vandomr. Gr. I – Skagerak og Vesterhavet(133 Nisum Fjord)	0,0	0,1
1.5 Randers Fjord	0,6	2,2
Randers Fjord(135, 136, 137)	0,6	2,2
1.6 Djursland	0,0	0,0
Ebeltoft Vig(141)	0,0	0,0
Åbne vandomr. Gr. II – Kattegat(138, 139, 140 Djursland)	0,0	0,0
1.7 Aarhus Bugt	0,0	0,0
Stavns Fjord(142)	0,0	0,0
Åbne vandomr. Gr. III – Aarhus Bugt syd, Samsø og Nordlige Bælthav(219 Aarhus Bugt)	0,0	0,0
Aarhus Bugt, Kalø Vig, Begtrup Vig og Knebel Vig (144, 145, 147)	0,0	0,0
1.8 Ringkøbing Fjord	17,8	249,5
Ringkøbing Fjord(132)	17,8	249,5
Åbne vandomr. Gr. I – Skagerak og Vesterhavet(133 Ringkøbing Fjord)	0,0	0,0
1.9 Horsens Fjord	3,5	50,8
Horsens Fjord(127, 128)	3,0	43,0
Norsminde Fjord(146)	0,5	7,8
Åbne vandomr. Gr. III – Aarhus Bugt syd, Samsø og Nordlige Bælthav(219 Horsens Fjord)	0,0	0,0
1.10 Vadehavet	16,1	248,4
Juvre Dyb, Lister Dyb, Knudedyb og Grådyb(107, 111, 120, 121)	16,1	246,0
Åbne vandomr. Gr. I – Skagerak og Vesterhavet(119 Vadehavet)	0,0	2,4
1.11 Lillebælt/Jylland	10,0	146,1

Als Fjord, Als Sund, Augustenborg Fjord(103, 104, 105)	2,3	31,8
Avnø Vig(108)	0,5	7,4
Flensborg Fjord og Nybøl Nor(110, 113, 114)	0,3	4,9
Genner Bugt(101)	0,1	1,6
Haderslev Fjord(106)	1,4	19,2
Hejlsminde Nor(109)	0,8	11,5
Kolding Fjord(124, 125)	2,1	29,3
Vejle Fjord(122, 123)	0,3	7,7
Åbenrå Fjord(102)	0,9	12,3
Åbne vandomr. Gr. IV – Lillebælt(216, 217, 224 - Jylland)	1,3	20,5
1.12 Lillebælt/Fyn	0,9	14,9
Aborg Minde Nor(82)	0,1	1,1
Bredningen(74)	0,1	1,7
Bågø Nor(81)	0,0	0,0
Emtekær Nor(75)	0,0	0,4
Gamborg Fjord og Nor(78, 80)	0,0	0,6
Helnæs Bugt(87)	0,1	1,1
Orestrand(76)	0,0	0,0
Torø Vig og Torø Nor(213)	0,0	0,0
Åbne vandomr. Gr. IV – Lillebælt(216, 217, 224 - Fyn)	0,6	9,9
1.13 Odense Fjord	3,3	55,5
Dalby bugt(61)	0,0	0,0
Lillestrand(62)	0,0	0,0
Nærå Strand(59)	0,2	3,4
Odense Fjord(92, 93)	3,1	52,1
Åbne vandomr. Gr. III – Århus Bugt syd, Samsø og Nordlige Bælthav(219 Odense Fjord)	0,0	0,0
1.14 Storebælt	0,5	8,2
Kerteminde Fjord, Kertinge Nor(84, 85)	0,0	0,3
Nyborg Fjord, Holckenhavn Fj(86, 83)	0,5	7,9
Åbne vandomr. Gr. V – Storebælt SV og NV(95, 96)	0,0	0,0
1.15 Det Sydfynske Øhav	0,5	8,5
Det sydfynske Øhav, åbne del(214)	0,0	1,0
Faaborg Fjord(212)	0,0	0,4
Kløven(72)	0,1	0,9
Langelandssund(90)	0,1	2,1
Lindelse Nor(68)	0,0	0,0
Lunkebugten(89)	0,0	0,2
Nakkebølle Fjord(63)	0,2	3,5
Salme Nor(70)	0,0	0,0

Skårupøre Sund(64)	0,0	0,2
Thurø Bund(65)	0,0	0,0
Tryggelev Nor(71)	0,0	0,0
Vejlen(69)	0,0	0,2
2.1 Kalundborg	0,0	0,0
Kalundborg Fjord(29)	0,0	0,0
Åbne vandomr. Gr. II – Storebælt og Smålandsfarvandet(200)	0,0	0,0
Åbne vandomr. Gr. V – Sejerøbugt, Jammerland Bugt(28, 204)	0,0	0,0
2.2 Isefjord og Roskilde Fjord	0,0	0,0
Isefjord(24, 165)	0,0	0,0
Roskilde Fjord, indre(2)	0,0	0,0
Roskilde Fjord, ydre(1)	0,0	0,0
2.3 Øresund	4,3	60,7
Åbne vandomr. Gr. II – Kattegat(200, 205 Øresund)	0,0	0,0
Åbne vandomr. Gr. VI – Øresund og Køge Bugt og Østersøen (6, 9, Øresund))	4,3	60,7
2.4 Køge Bugt	0,0	0,0
Åbne vandomr. Gr. VI – Øresund og Køge Bugt og Østersøen (201 Køge Bugt)	0,0	0,0
2.5 Smålandsfarvandet	1,3	21,3
Avnø Fjord(37)	0,0	0,0
Basnæs Nor(17)	0,0	0,0
Dybsø Fjord(36)	0,0	0,0
Guldborgsund(38)	0,0	0,0
Holsteinborg Nor(18)	0,0	0,0
Karrebæk Fjord(35)	0,0	0,0
Korsør Nor(16)	0,0	0,0
Musholm Bugt, indre(26)	0,0	0,0
Nakskov Fjord(207)	0,0	0,0
Skælskør Fjord og Nor(25)	0,0	0,0
Smålandsfarvandet, syd(34)	0,0	0,0
Smålandsfarvandet, åbne del(206)	1,3	21,3
Åbne vandomr. Gr. V – Storebælt og Smålandsfarvandet(41, 45)	0,0	0,0
2.6 Østersøen	0,2	2,7
Præstø Fjord(47)	0,0	0,0
Rødsand(209)	0,0	0,0
Stege Bugt(48)	0,0	0,0
Stege Nor(49)	0,2	2,7
Åbne vandomr. Gr. VI – Øresund og Køge Bugt og Østersøen (46 Østersøen)	0,0	0,0
Åbne vandomr. Gr. VII – Østersøen (44, 208)	0,0	0,0

3.1 Bornholm	0,0	0,0
Åbne vandomr. Gr. VIII – Østersøen, Bornholm(56, 57)	0,0	0,0
4.1 Kruså-Vidå	2,8	41,8
Lister Dyb (111), Vidå-Kruså delen	2,8	41,8
Hovedtotal	100,0	1490,6

- ¹⁾ Flexibilitetspuljen er en fordeling mellem de kollektive virkemidler af den udskudte kvælstofindsats for det enkelte vandopland, som fremgår af bilag 1 – Kystvandenes belastninger og indsatsbehov – til den respektive Vandområdeplan 2015-2021 for vandoplandet.

Bilag 4**Søer med behov for reduktion af fosforbelastning**

Hovedvandopland¹⁾	Sønavn	Primær beliggenheds-kommune	Kommunenr.	Indsatsbehov Kg P/år
1.10	Bønstrup Sø	Kolding	621	20
1.10	Grærup Langsø	Varde	573	220
1.10	Jels Midtsø	Vejen	575	46
1.10	Jels Nedersø	Vejen	575	32
1.10	Jels Oversø	Vejen	575	102
1.10	Karlsgårde Sø	Varde	573	727
1.10	Marbæk Sø - Vest	Esbjerg	561	47
1.10	Munkesø	Esbjerg	561	703
1.10	Søgård Sø	Kolding	621	451
1.10	Søvigsund Sø vest	Varde	573	2951
1.11	Dons Nørresø	Kolding	621	347
1.11	Dons Søndersø	Kolding	621	469
1.11	Ejsbøl Sø	Haderslev	510	233
1.11	Fuglsø	Haderslev	510	126
1.11	Fårup Sø	Vejle	630	104
1.11	Haderslev Dam	Haderslev	510	3543
1.11	Hindemaj	Haderslev	510	1906
1.11	Hopsø (Genner Bugt)	Haderslev	510	14
1.11	Ketting Nor	Sønderborg	540	214
1.11	Kær Vig	Sønderborg	540	201
1.11	Nordborg Sø	Sønderborg	540	60
1.11	Oldenor	Sønderborg	540	59
1.11	Pamhule Sø	Haderslev	510	24
1.11	Rands Fjord	Vejle	630	2953
1.11	Sandbjerg Mølledam	Sønderborg	540	250
1.11	Stallerup Sø	Kolding	621	704
1.11	Stevning Dam	Haderslev	510	1302
1.11	Vedbøl Sø	Haderslev	510	127
1.11	Vælddam	Sønderborg	540	13
1.15	Hvidkilde Sø	Svendborg	479	347
1.15	Klisenor	Langeland	482	230
1.15	Ollerup Sø	Svendborg	479	1033
1.2	Bjørnkær	Holstebro	661	27
1.2	Borbjerg Møllesø	Holstebro	661	97
1.2	Brokholm Sø	Skive	779	239
1.2	Ferring Sø	Lemvig	665	986
1.2	Flade Sø	Thisted	787	407

1.2	Flyndersø nordlige del	Skive	779	2861
1.2	Flyndersø sydlige del	Holstebro	661	2403
1.2	Fussing Sø	Randers	730	109
1.2	Glenstrup Sø	Mariager Fjord	846	337
1.2	Glombak	Thisted	787	356
1.2	Hauge Sø	Silkeborg	740	273
1.2	Helle Sø	Holstebro	661	202
1.2	Hjerk Nor	Skive	779	1124
1.2	Holmgård Sø	Holstebro	661	368
1.2	Horn Sø	Lemvig	665	304
1.2	Hygum Nor	Lemvig	665	464
1.2	Hærup Sø	Viborg	791	22
1.2	Jølby Nor	Morsø	773	319
1.2	Kallerup Kær	Struer	671	689
1.2	Kilen	Struer	671	952
1.2	Klejtrup Sø	Viborg	791	274
1.2	Kås Sø	Skive	779	44
1.2	Legind Sø	Morsø	773	139
1.2	Lemvig Sø	Lemvig	665	639
1.2	Lund Fjord	Thisted	787	691
1.2	Lønnerup Fjord	Thisted	787	1394
1.2	Mellemvese	Lemvig	665	1137
1.2	Mollerup Sø	Skive	779	337
1.2	Noret	Lemvig	665	498
1.2	Nørhå Sø	Thisted	787	3003
1.2	Ove Sø	Thisted	787	3373
1.2	Rodenbjerg Sø	Thisted	787	6945
1.2	Rødsø	Viborg	791	173
1.2	Selbjerg Vejle	Thisted	787	769
1.2	Skalle Sø	Holstebro	661	61
1.2	Spøttrup Sø	Skive	779	252
1.2	Suldrup Sø	Rebild	840	43
1.2	Sø vest for Arup Vejle	Thisted	787	909
1.2	Søndervese	Lemvig	665	1688
1.2	Tjele Langsø	Viborg	791	725
1.2	Ulvedybet	Jammerbugt	849	5462
1.2	Vansø	Viborg	791	128
1.2	Ørslevkloster Sø	Skive	779	57
1.2	Ørum Sø	Thisted	787	5411
1.2	Østerild Fjord	Thisted	787	381
1.3	Hobro Vesterfjord	Mariager Fjord	846	1111
1.5	Alling Sø	Silkeborg	740	302

1.5	Allinggård Sø	Silkeborg	740	512
1.5	Avnsø	Silkeborg	740	14
1.5	Borre Sø	Silkeborg	740	3446
1.5	Bredvad Sø	Horsens	615	6148
1.5	Bryrup Langsø	Silkeborg	740	300
1.5	Ellesø	Silkeborg	740	21
1.5	Gudensø	Skanderborg	746	5220
1.5	Halle Sø	Horsens	615	627
1.5	Hinge Sø	Silkeborg	740	641
1.5	Hummel Sø	Silkeborg	740	36
1.5	Karlsø	Silkeborg	740	20
1.5	Kul Sø	Silkeborg	740	164
1.5	Kvind Sø	Silkeborg	740	201
1.5	Loldrup Sø	Viborg	791	605
1.5	Mørke Mose, nord	Syddjurs	706	163
1.5	Mørke Mose, syd	Syddjurs	706	22
1.5	Ring Sø	Horsens	615	23
1.5	Silkeborg Langsø midt	Silkeborg	740	736
1.5	Silkeborg Langsø vest	Silkeborg	740	330
1.5	Silkeborg Langsø øst	Silkeborg	740	2877
1.5	Skanderborg Lille- sø	Skanderborg	746	452
1.5	Skanderborg Sø	Skanderborg	746	1215
1.5	Sorte Sø	Skanderborg	746	121
1.5	Stigsholm Sø	Horsens	615	675
1.5	Søbygård Sø	Favrskov	710	1409
1.5	Tåning Sø	Skanderborg	746	228
1.5	Vedsø, Nonbo	Viborg	791	62
1.5	Veng Sø	Skanderborg	746	489
1.5	Vessø	Skanderborg	746	16
1.5	Vestbirk Sø	Horsens	615	3767
1.5	Viborg Nørresø	Viborg	791	793
1.5	Viborg Søndersø	Viborg	791	1716
1.5	Vintmølle Sø	Viborg	791	107
1.5	Vrold Sø	Skanderborg	746	736
1.5	Ørn Sø	Silkeborg	740	987
1.7	Brabrand Sø	Århus	751	4842
1.7	Geding Sø	Århus	751	17
1.7	Stilling-Solbjerg Sø	Skanderborg	746	672
1.7	Stormose v. Mun- delstrup	Århus	751	14

1.9	Bygholm Sø	Horsens	615	3677
1.9	Nørrestrand	Horsens	615	2240
1.9	Tebstrup Sø	Horsens	615	11
1.9	Torp Sø	Horsens	615	18
2.1	Bliden	Kalundborg	326	21
2.1	Dyssemose	Holbæk	316	26
2.1	Grevens Sø	Kalundborg	326	90
2.1	Gudmindrup Mose	Odsherred	306	218
2.1	Skarresø	Holbæk	316	75
2.1	Tissø	Kalundborg	326	2918
2.2	Arresø	Hillerød	219	3218
2.2	Buesø	Lejre	350	1148
2.2	Eskilsø Rørmose	Frederikssund	250	127
2.2	Favrholm Sø	Hillerød	219	40
2.2	Frederiksborg Slotssø	Hillerød	219	113
2.2	Gundsømagle Sø	Roskilde	265	611
2.2	Kornerup Sø	Lejre	350	1549
2.2	Lille Kattinge Sø	Lejre	350	224
2.2	Stormosen	Egedal	240	11
2.2	Svogerslev Sø	Lejre	350	681
2.2	Teglgård Sø	Hillerød	219	46
2.2	Torbenfeld Sø	Holbæk	316	38
2.3	Bagsværd Sø	Furesø	190	53
2.3	Bondedam	Helsingør	217	135
2.3	Bøgeholm Sø	Helsingør	217	148
2.3	Donse Storedam	Fredensborg	210	49
2.3	Emdrup Sø	Gentofte	157	193
2.3	Furesø	Rudersdal	230	207
2.3	Fæstningskanalen nord	Rødovre	175	57
2.3	Gurre Sø	Helsingør	217	96
2.3	Hornbæk Sø	Helsingør	217	78
2.3	Kobberdam	Helsingør	217	19
2.3	Lyngby Sø	Gladsaxe	159	452
2.3	Sjælsø	Hørsholm	223	493
2.3	Skåningedam	Helsingør	217	208
2.3	Søllerød Sø	Rudersdal	230	64
2.3	Utterslev Mose	København	101	196
2.3	Vejlesø	Rudersdal	230	110
2.5	Blødemade Sø	Næstved	370	12
2.5	Flasken	Slagelse	330	45
2.5	Glumsø Sø	Næstved	370	84
2.5	Gyrstinge Sø	Ringsted	329	137
2.5	Gørlev Sø	Ringsted	329	139

2.5	Haraldsted Langsø	Ringsted	329	571
2.5	Haraldsted Lillesø	Ringsted	329	1626
2.5	Kongskilde Mølle-sø	Sorø	340	46
2.5	Lejsø	Slagelse	330	11
2.5	Nakskov Indre-fjord	Lolland	360	1032
2.5	Nysø v. Slagelse	Slagelse	330	25
2.5	Nørremose	Sorø	340	48
2.5	Omø Sø	Slagelse	330	15
2.5	Rosengård sø	Ringsted	329	40
2.5	Sø N. for Nakskov	Lolland	360	24
2.5	Sø v. Døjringe	Sorø	340	53
2.5	Søgård Sø v. Her-lufmagle	Næstved	370	50
2.5	Sørup Sø v. Vet-terslev	Ringsted	329	12
2.5	Tuel Sø	Sorø	340	287
2.5	Tystrup Sø	Næstved	370	6894
2.5	Tårnholm Sø	Slagelse	330	97
2.5	Vedde Sø	Sorø	340	23
2.5	Vesterborg Sø	Lolland	360	149

¹⁾ Indsatsbehovet for fjernelse af fosfor for den enkelte sø fremgår af bekendtgørelse nr. 1521 af 15. december 2017 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter

Bilag 5**Vejledende gennemsnitlig referenceværdi for vurdering af omkostningseffektivitet**

Vejledende gennemsnitlig referenceværdi for kvælstofvådområder:

Forundersøgelse: 80 kr. pr. kg kvælstof

Eablering: 1.300 kr. pr. kg kvælstof

Vejledende gennemsnitlig referenceværdi for fosforvådområder:

Forundersøgelse: 11.500 kr. pr. ha

Eablering: 14.500 kr. pr. kg fosfor

Vejledende gennemsnitlig referenceværdi for naturprojekter på kulstofrige lavbundsjorder:

Forundersøgelse: 150 kr. pr. ton CO₂-ækvivalenter

Eablering: 5.000 kr. pr. ton CO₂-ækvivalenter

Bilag 6**Liste over Natura 2000-områder, hvor lavbundsindsatsen kan bidrage til at udvide eller understøtte naturtyper eller artslevesteder**

Natura 2000-område ¹⁾ nr.	Navn
15	Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal
17	Lille Vildmose, Tofte Skov og Høstemark Skov
18	Rold Skov, Lindenberg Ådal og Madum Sø
21	Ejstrup Klit, Egvands Bakker og Lien med Underlien
27	Hvidbjerg Å, Ove Sø og Ørum Sø
30	Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals Ådal
38	Bredsgård Sø
39	Mønsted og Daugbjerg Kalkgruber og Mønsted Ådal
40	Karup Å, Kongenshus og Hessellund Heder
41	Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø
65	Nisum Fjord
67	Borris Hede
86	Vejen Mose
88	Nørholm Hede, Nørholm Skov og Varde Å øst for Varde
95	Hostrup Sø, Assenholm Mose og Felsted Vestermark
99	Kongens Mose og Draved Skov
156	Store Åmose, Skarresø og Bregninge Å
157	Åmose, Tissø, Halleby Å og Flasken
163	Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose
183	Busemark Mose og Råby Sø
222	Villestrup Ådal
228	Stenholt Skov og Stenholt Mose

¹⁾ Natura 2000-områder, hvor lavbundsindsatsen er skrevet ind i Natura 2000-planen (2016 – 2021).